

Бужынская Марыя,
ДУА “Сярэдняя школа № 77 г. Мінска”,
(н. к. – Л.Г. Клімовіч)

ПАЭТ СВАЁЙ ЗЯМЛІ

Максіму Багдановічу спаўняецца 125 гадоў.

Прырода надзяліла яго шматгранным талентам, дазволіла праявіцца як паэту і празаіку, перакладчыку і крытыку, публіцысту і гісторыку.

І хоць мала пражыў Багдановіч, след, які пакінуў ён, – неўміручая старонка нашай паэзіі.

Я – звычайная васьмікласніца сярэдняй школы. І таму не магу прааналізаваць усю творчасць паэта. У маёй памяці – вершы “Зімой”, “Слуцкія ткачыі”, раманс “Зорка Венера...”. Але без гэтых твораў я не магу ўявіць сабе нашу літаратуру.

За дваццаць пяць гадоў Максім Багдановіч прабыў столькі, што хапіла б на доўгае жыццё. Паэт быў у самым росквіце свайго таленту. У яго было шмат задумаў і планаў. Але няўмольная смерць перакрэсліла ўсе мары, намеры і жаданні. І таму кароткае літаратурнае жыццё паэта – гэта сапраўдны подзвіг... Якую ж трэба было мець сілу волі і мужнасць, каб цяжка хворым працягваць пісаць творы. І калі б Максім пражыў яшчэ некалькі год, то з-пад яго пяра выйшла б не адна кніга-шэдэўр.

Яшчэ больш мяне ўразіў той факт, што паэт правёў юнацкія гады далёка ад Радзімы, у Расіі, дзе вывучаў беларускую мову, гісторыю, культуру. На Беларусі паэту давалося жыць усяго некалькі год, якія ён лічыў самымі шчаслівымі ў жыцці, бо яго пачуцці да роднай зямлі былі самымі гарачымі, трапяткімі, светлымі.

Максім Багдановіч вельмі любіў сваю мову, хаця выхаваны быў на рускай класіцы. Ён добра разумеў, што мова – гэта частка культуры любога народа, яго душа, яго карані. Яна звязана з далёкімі продкамі, з лёсам роднай зямлі. Нават называў ён яе вельмі ласкава “мая беларусіца”. Багдановіч быў упэўнены, што калі загіне мова, то і народ згубіць сваю індывідуальнасць, непаўторнасць.

Пра Максіма Багдановіча як пра паэта я чула яшчэ з маленства. З яго вершамі мяне пазнаёміла матуля, якая расказвала, што яе дзядуля з бабуляй вельмі любілі слухаць па радыё раманс “Зорка Венера...”. Яны, сельскія жыхары, садзіліся на канапу і нібыта акулаліся ў цудоўны свет гукаў, забываючы пра свае паўсядзённыя справы і клопаты. Некаторыя вершы матуля ведае на памяць, чытае іх з асаблівай цеплынёй, вельмі выразна. А інакш і нельга, бо творы паэта нібы

дыхаюць, сумуюць, любяць. Яны такія мілагучныя, сакавітыя, так лёгка кладуцца на музыку.

Вершы Багдановіча дазваляюць па-іншаму зірнуць на штодзённыя погляды, меркаванні. Адбываецца нейкі цуд: ўсё тое, што раней было нязначным, становіцца галоўным, а рэчы, якія здаваліся табе вельмі важнымі, вылучаліся ледзь не на першы план, ці зусім знікаюць, ці ты проста пачынаеш не звяртаць на іх увагу, не заўважаць іх. Напрыклад:

Падымі ўгару сваё вока
І ты будзеш ізноў, як дзіця,
І адыйдуць-адлынуць далёка
Ўсе трывогі зямнога жыцця.

Гэтымі радкамі паэт нібыта хоча падкрэсліць, што не трэба зачыняцца ў паўсядзённым жыцці, забруджваць свой свет дробнымі праблемамі і пакутамі, якія толькі перашкаджаюць ісці наперад, пераадольваць новыя вяршыні. Толькі таму чалавеку, які за сваё жыццё зведаў шмат выпрабаванняў, але здолеў захаваць сваю душу чыстай, як у дзіцяці, адкрыты ўсе шляхі.

Мне пашчасціла трымаць у руках зборнік Максіма Багдановіча “Вянок”, які быў выдадзены ў 1913 годзе ў Вільні. Дух захоплівае ад таго, што, напэўна, сам Багдановіч дакранаўся да гэтай кнігі, гаргаў яе старонкі. Гэта дарагога каштуе.

Што асабліва засмучае мяне, дык гэта тое, што чужыя людзі аддалі яго крымскай зямлі. Але радуе тое, што на Радзіму паэт вярнуўся ў кнігах, музеях, помніках, нашай памяці. Стваранае Багдановічам вытрымала выпрабаванне часам і не толькі не паблякла, а наадварот, ярчэй зазіхацела, быццам зорка Венера, здзіўляючы нас.